

Pastiersky list spišského diecézneho biskupa na slávnosť Svätej rodiny 2019

Milí bratia a sestry!

Tak, ako to robievam zvyčajne, aj v tomto roku, uprostred vianočných sviatkov vás chcem pozdraviť a formou tohto pastierskeho listu uistiť, že na vás v týchto sviatočných dňoch myslím, modlím sa za vás a povzbudzujem v kresťanskom živote.

1. V tomto končiacom sa roku sme si pripomenuli 30. výročie pádu totalitného režimu, ktorý nás počas štyroch desaťročí gniavil a ničil všetko ľudské a kresťanské. V spomenutom režime bol nasilu presadzovaný marxistický názor, že rodina je základná bunka spoločnosti. Táto, v podstate pravdivá veta, sa však manipulačne predstavovala v takej súvislosti, že spoločnosť si používa rodinu, ako jej vyhovuje, podľa svojich predstáv a na dosiahnutie svojich cieľov. Podobné pokusy s ľuďmi tu už boli aj v dávnej minulosti. Niekoľko storočí pred Kristom sa napríklad antický filozof Platón pokúšal presadiť model štátu, v ktorom mal byť občan pre štát, a nie štát pre občana. Tento model sa však Platónovi nepodarilo uskutočniť. Dôvodom pádu bola nemožnosť zbaviť ľudí základných potrieb ako majetku, rodiny atď. My dnes vieme, že rodina je staršia ako štát, preto nie štát má právo riadiť rodiny, ale rodiny majú určovať, aký bude štát.

Dnes sa však objavujú aj ďalšie formy manipulácie s človekom a rodinou a ukazujú sa ako ešte nebezpečnejšie, než tá materialistická. Totiž dnešná spoločnosť sa púšťa do projektov manipulácie s rodinou v jej vnútri. Už aj na Slovensku sa objavujú postoje, ktoré sa snažia za rodinu vydávať všeličo a predstavujú sa modely rôznych neprirodzených spôsobov života, ktoré sa bez hanby uchádzajú o toleranciu spoločnosti, ba aj o rovnaké práva, ako prirodzená rodina. V týchto prípadoch je argumentácia ťažšia, pretože ide o otázku nie na rovine spoločnosti alebo národa ako celku, ale skôr na rovine vôle jednotlivca a jeho subjektívneho rozhodnutia. Potom už záleží na úsudku jednotlivca a na jeho vôli, na zodpovednosti a na schopnosti domyslieť dôsledky konania, taktiež záleží na morálnom zdraví, pocite dôstojnosti a na identite človeka atď.

2. Počas vianočných sviatkov uvažujeme o Svätej rodine a pred naším duchovným zrakom si premietame rozličné situácie, v ktorých sa ocitlo toto sväté rodinné spoločenstvo Jozefa, Márie a Ježiša. Meditujeme nad tým, ako sa Božia Prozreteľnosť postarala o prostredie pozemského života Ježiša Krista. Boh sa postaral nie o to, aby Boží Syn býval v kráľovskom paláci a v hmotnom dostatku, veď sa narodil v maštali a v celom živote bol chudobný. Ale postaral sa o to, aby Boží Syn vyrastal v usporiadaných rodinných podmienkach, ktoré mu vytvorili Jozef a Mária. Ich manželské a s Ježišom rodinné spoločenstvo je žiarivým vzorom pre všetky rodiny: vo vzájomnej jednote a zodpovednosti, v spoločnom znášaní radostných i bolestných osudov jednotlivých členov rodiny, v starostlivosti o dieťa a v uvedomovaní si zodpovednosti za dieťa, jedným slovom, vo všetkých situáciách, v ktorých sa rodiny a ich členovia ocitnú. Krásne to potvrdzuje kresťanský spisovateľ Tertulián v 3. storočí po Kr. (*Ad uxorem, II, VIII, 6-8*) slovami o veľkosti a kráse manželského života v Kristovi: „Ako by som vedel opísať blaženosť takého manželstva, ktoré Cirkev spája, Eucharistia potvrdzuje, požehnanie spečatuje, anjeli ohlasujú a Boh Otec schvaľuje? Aké jarmo to majú dvaja veriaci spojení v jedinej nádeji, v jedinej poslušnosti a v jedinej službe!“ (citát uvádza sv. Ján Pavol II. v *exhortácii Familiaris consortio 13*; r. 1981).

Cirkev svoju náuku o rodine nikdy nemenila ani meniť nebude. Zastávame totiž presvedčenie, že rodina má svoj pôvod v prirodzenom zákone. Tento zákon je jednoducho daný, jeho pôvodcom je Boh tak, ako je Boh pôvodcom človeka stvoreného na Boží obraz. Sme presvedčení, že v rodinnom prostredí sa človek môže najlepšie rozvinúť do harmonickej

a vyrovnanej bytosti. Iba vo vlastnom rodinnom prostredí, ktoré je naplnené láskou, porozumením a vzájomnou prajnosťou, sa človek môže ideálne pripraviť do života a stať sa schopným rodinné hodnoty podávať ďalej. V rodine tiež môže dosiahnuť najvhodnejším spôsobom svojej posvätenie, pretože kresťanská rodina ako spoločenstvo osôb, je znakom a obrazom spoločenstva Otca a Syna v Duchu Svätom. Preto každá kresťanská rodina ako domáca Cirkev, má mať svoju domácu liturgiu postavenú na každodennej modlitbe a čítaní Božieho slova. Veľmi si želim a všetkých vás o to, ako otec diecézy prosím, aby sa v našich rodinách praktizovala táto domáca liturgia. Osobitne aktuálne je to práve teraz, keď slávime Rok Božieho slova.

Verím, že vo vašich rodinách dobre využijete aj posvätný charakter vianočných sviatkov. Na začiatku adventu Svätý Otec František vydal Apoštolský list *Admirabile signum*, v ktorom hovorí o význame a dôležitosti betlehenských jaslí. V liste nám pripomína: „Keď v našich domoch staviame vianočné jasle, pomáha nám to nanovo prežiť históriu toho, čo sa stalo v Betleheme. Samozrejme, evanjeliá zostávajú naším zdrojom pochopenia aj uvažovania nad touto udalosťou. Jej zobrazenie v jasliach nám zároveň pomáha predstaviť si tú scénu. Dotýka sa našich sŕdc a dáva nám vstúpiť do dejín spásy ako súčasníkom udalosti, ktorá je živá a skutočná – na širokej palete historického a kultúrneho kontextu“ (*Admirabile signum*, 3). Z toho vidíme, že naše rodinné betlehemy majú svoju konkrétnu výrečnosť a nesú celkom jasné posolstvo o skromnosti, porozumení, láske a obetavosti. Toto všetko môžeme počas vianočných sviatkov hlboko precítiť, „dotýkať“ sa tohto tajomstva Božej lásky, ktorú môžeme potom vo vzájomných vzťahoch uskutočňovať. Takto nás môže tichá vianočná meditácia obohatiť viac, než akýkoľvek iný dar, pretože obohatí naše srdce a myseľ. Nájdime si čas na túto meditáciu. Vianoce – sviatky Božieho príchodu k nám – sa tak predĺžia aj do našich všedných dní.

3. Sme si istí, že zdravá kresťanská rodina preukazuje tie najlepšie služby aj pre spoločnosť. Katechizmus Katolíckej cirkvi (bod 2212) v odseku o rodine a spoločnosti učí, že podľa modelu rodiny možno vnímať aj vzťahy v spoločnosti: „Vo svojich bratoch a sestrách vidíme deti svojich rodičov; vo svojich bratancoch a sesterniciach potomkov našich predkov; vo svojich spoluobčanoch synov našej vlasti; v pokrstených deti našej matky Cirkvi; v každej ľudskej osobe syna alebo dcéru toho, ktorý chce, aby sme ho nazývali „Otče náš“. Tým sa priznáva našim vzťahom k nášmu blížnemu osobný charakter. Blížny nie je nejaký „jedinec“ v ľudskom kolektíve; je to „niekto“, kto si pre svoj známy pôvod zasluhuje osobitnú pozornosť a úctu.“

Vstúpme teda do nového roka 2020 a do všedných dní s obnoveným povedomím, že zdravá kresťanská rodina postavená na pevných základoch evanjelia predstavuje najlepší prínos pre spoločnosť, pre medziludské vzťahy a pre výchovu nových generácií. Všetci sa chceme o to usilovať. Za to sa modlím a k tomu vám žehnám.

+ **Mons. Štefan Sečka**
spišský diecézny biskup

(Prečítať namiesto homílie pri všetkých bohoslužbách na Slávnosť Svätej rodiny, 29. decembra 2019)